

Intruso en el polvo

Quan li digueren que es rumorejava que havia fet una trapelleria a *Mar adentro*, Alejandro Amenábar contestà amb aplom: "*Jo ja he acabat amb Hitchcock*". Sorprenent —si és que encara alguna cosa ens ensorprèn, d'ell— aquesta manera, pròpia d'un veterà consagrat, de tutejar-se amb els grans mestres. Aquesta rotunda resposta era una referència a la seva etapa anterior, culminada i clausurada amb *Los otros*. Les trapelleries habituals a la seva curta filmografia constituïen no un autohomenatge sinó un homenatge al ritual característic del gran mestre que fins ara mateix ha estat el seu aliment lingüístic, encara que no solament això. Amb *Mar adentro* ha matat el pare Hitchcock i ara posseeix la consciència de trobar-se en el seu propi camí, exempt de models explícits, lliure de fermalls reverencials i referencials. Fins i tot capaç d'arraconar antics signes de complicitat.

Per a qualsevol enemic de l'adhesió incondicional als mites mediàtics, la filmografia d'Amenábar mostra una inflexió perillosa en el seu segon títol: *Abre los ojos*. L'esquematisme dels personatges, sostrets a un context sociològic versemblant, una interpretació dels seus dos

protagonistes masculins, molt per davall de la seva primera experiència conjunta *Tesis*, un argument que frega la lleugeresa patètica consubstancial a l'esoterisme i a la pseudo-ciència, atorgaren en aquesta segona experiència, ambiciosa de contingut i continent, un caràcter d'acte fallit. En paraules d'un agut agnòstic: *és una palla mental d'un pijo*. Així i tot, alguna cosa hi havia allí dins que encengué el llum dels caçatalents de Hollywood. I el totpoderós Tom Cruise, tal vegada —qui sap— més atret per la possibilitat de conquerir Penélope Cruz que per la història en si, comprà ràpidament els drets i acabà fabricant *Vanilla Sky*, una producció irrellevant, a pesar del càsting espectacular (Cruise, Cruz, Cameron Díaz) i d'un director no especialment infracorregut com Cameron Crowe.

Fou en aquest mateix any, 2001, quan Cruise decidí produir *Los otros*. A principi de febrer convidà a dinar a un restaurant de Nova York Amenábar per concretar el projecte i a les postres es presentà Nicole Kidman. Aleshores el càsting estava obert i ella, amb coqueteria i falsa humilitat, li comentà: "*esper que em tenguin en compte pel paper de la mare*". Alejandro, sense immutar-se li digué: "*You are on consideration too*". Més o menys: "*també estàs entre les seleccionades*". I, segons sem-

bla, la diva empal·lidí davant la gosadia del neòfit. Deixant darrera el dilema sobre si aquella resposta obeï a una tàctica maquiavèlica o bé fou fruit espontani de la desvergonya particular d'Amenábar, el cas és que Kidman acabà encaixant a la perfecció en un paper per al qual pareixia destinada. És notori que aquesta experiència professional, que significà un dels grans moments interpretatius i icònics de la Kidman, li ha deixat, a ella, un fons de nostàlgia que solament podria netejar-se amb la mútua col·laboració reincident. Però, com afirmava a Venècia Alejandro després del premi especial del jurat atorgat a *Mar adentro*, "*un rodatge és el més paregut a una experiència campamental. Hi ha molt d'amor i confraternització concentrats mentre dura. Llavors els lligams desapareixen i cada un torna al seu estat natural*". De fet, Nicole i ell solament s'han creuat a distància en el festival. Aquella brillant experiència *hitchcockiana* també passà a la història. Ara, Alejandro Amenábar, convertit en propietari, lliure d'hipoteques, del seu estil, quan finalitzi el seu llarg any de promoció universal de la seva pel·lícula, estarà obligat a fer una passa endavant en una direcció encara desconeguda, sota la mirada voraç de Hollywood. ■